

## **ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ В ШКОЛІ**

**Ігор Муць**, доцент, **Наталія Муць**, доцентка,  
**Олексій Павлюк**, доцент, **Зіновій Яремко**, професор  
Львівський національний університет імені Івана Франка,  
м. Львів, Україна  
*ihor.muts@lnu.edu.ua*

Останнім часом зросла кількість випадків травмування дітей під час проведення ними небезпечних експериментів, які вони переглянули у TikTok чи інших соцмережах. Запобігти таким випадкам можна шляхом формування у дітей критичного мислення та відповідального ставлення до особистої безпеки, а не просто заборонивши їм дивитися подібні відео. Досягнути цієї мети можна лише комплексним підходом використовуючи можливості освітньої, просвітницької та виховної роботи.

Щодо освітньої складової, то питання безпеки можна розглядати не лише на уроках з предмету “Здоров’я, безпека та добробут”, а також під час вивчення хімії. Доцільно проводити аналіз небезпечних експериментів, пояснюючи їхні ризики та можливі наслідки (опіки, вибухи, отруєння), давати роз’яснення, чому деякі “наукові” TikTok-експерименти є неправдивими або маніпулятивними, проводити навчання безпечним альтернативам. Також можна провести інтерактивне заняття: “Міфи про TikTok-експерименти”, де школярі разом з вчителем розбиратимуть, які з експериментів є небезпечні або фейкові. Не менш важливим є ознайомлення учнів із правилами безпеки під час роботи з хімічними речовинами (використання лабораторних халатів, окулярів, рукавичок, дотримання правил поведінки з хімічними речовинами). Саме на уроках хімії доцільно подати узгоджену на глобальному рівні систему класифікації та маркування хімічних речовин (УГС) з метою доступного інформування про безпеку через попереджувальне маркування та алгоритм надання долікарської допомоги у разі ураження хімічними реагентами.

Також корисними будуть просвітницькі ініціативи та популяризація безпечної науки, зокрема, проведення відкритих уроків або відвідування STEM-лабораторій, де покажуть цікаві, але безпечні хімічні експерименти. Доцільно також залучати блогерів-науковців, які роблять освітній контент про хімію.

Важливим у цьому контексті є відкритий діалог з батьками та учнями. Батьки мають розуміти як контролювати контент, який переглядають діти, обговорювати з дітьми можливі ризики, які пов’язані з проведенням небезпечних експериментів.